

Relevante wetteksten in klare taal verwoord.

Kennisimpuls voor jeugdzorg in Nederland

Praktisch naslagwerk met
juridische aspecten

Door: Redactie DDB

06-02-2023

Cultuur Nieuws

Professionals in de jeugdzorg – coaches, jeugdwerkers, psychologen en anderen – kunnen hun kennis van juridische aspecten sinds kort bijspijkeren met een praktisch naslagwerk. Een initiatief van een bevlogen kinderrechter. Het past in een trend waarbij recht en zorg steeds meer samen gaan.

De *Juridische Kenniswijzer voor de jeugd(hulp)- professional* werd onlangs in Den Haag aangeboden aan Coby van der Kooi, lid van het onderzoeksteam van de Kinderombudsman. Het naslagwerk voor niet-juristen, een initiatief van kinderrechter Veronica Smits, moet de kloof helpen dichten tussen gedragsinhoudelijke en juridische aspecten van de jeugdzorg. De uitgave voorziet in een leemte in een sector die tobt met wachtlijsten en capaciteitsproblemen.

In de filantropie is jeugdzorg volgens onderzoek van de Vrije Universiteit in Amsterdam een belangrijk onderdeel van de geefcategorie Maatschappelijke en sociale doelen, een categorie die op relatief veel steun kan rekenen van huishoudens en bedrijven. Inzage in het Fondsenboek 2023 leert dat minstens een dertigtal fondsen zich richt op jeugdhulp. Nog afgezien van tientallen fondsen die de jeugd in bredere zin steunen.

Begrippenlijst

Volgens kinderrechter Smits beoogt de Kenniswijzer het recht voor professionals die werken met de jeugd toegankelijk te maken voor niet-juristen. Het boek bevat vijftien hoofdstukken die vele kanten van de jeugdzorg bestrijken, van procederen tot gezag en omgang, van privacy tot klacht- en tuchtrecht. En niet te vergeten van migrantenrecht tot internationale kinderontvoering. Het naslagwerk is voorzien van een handzame begrippenlijst.

De medewerkers in de jeugdzorg blijven gevrijwaard van wetsteksten. Wel wordt de inhoud van relevante wetsteksten in klare taal gepresenteerd. Daarnaast bevat het boek vele casussen en voorbeelden. Smits: 'Denk aan het opstellen van een verzoekschrift voor een omgangsregeling dat inspeelt op criteria waaraan de rechter toetst.' Zo zijn er talloze andere praktische en relevante zaken die uit de doeken worden gedaan.

Bredere werking

Kinderrechter Smits wijst op een situatie waarbij een ouder een kind aanmeldt bij een school. 'Voor zo'n aanmelding is ook toestemming nodig van de andere ouder indien deze eveneens gezaghebbend is.' Dit voorbeeld illustreert dat het naslagwerk ook zijn nut kan bewijzen voor allerlei instanties die te maken hebben met jeugdzorg zoals onderwijsinstellingen, maar ook medische instanties. Denk aan het al dan niet inzage geven in medische dossiers.

Volgens Smits wordt tegenwoordig veel van professionals in de jeugdzorg verwacht: 'Bij die hoge verwachtingen, een beperkte capaciteit en een variëteit aan regels is het noodzakelijk om wettelijke kaders goed te kennen. In het jeugdveld gaan recht en zorg steeds meer samen en dus wordt juridische kennis steeds belangrijker.' Om hele aandachtsterrein te behandelen hebben negen auteurs hun specialistische kennis in het naslagwerk gebundeld.

Gemeenten

In Nederland wordt het stelsel van de jeugdzorg geregeld in de Jeugdwet van 2015. Deze wet bepaalt dat gemeenten bestuurlijk en financieel verantwoordelijk zijn voor alle vormen van jeugdzorg en jeugdhulp. Jeugdzorg wordt in principe aangeboden aan kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar. De roep om de leeftijdsgrens te verhogen tot 21 jaar klinkt steeds luider. Teams en instanties werken altijd in de wijk en hebben als doel ondersteuning en hulp integraal en dicht bij het kind en gezin te organiseren.

De NOS meldde onlangs dat ouders onvoldoende worden gehoord in familie- en jeugdrechtszaken. Ze zouden onvoldoende worden beschermd bij rechtszaken die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor hun leven, zoals bij uithuisplaatsingen, ondertoezichtstellingen en gezags-beëindiging. Sinds 2023 krijgen ouders kosteloos een advocaat als het gezag over hun kinderen dreigt te worden beëindigd. Den Haag is van plan deze regeling uit te breiden.

Aanbevelingen

Intussen werkt de Sociaal Economische Raad (SER) aan een advies voor verbetering op de lange termijn in de jeugdzorg. Daarmee geeft de raad een vervolg aan de vorig jaar uitgebrachte aanbeveling voor de korte termijn, *Van systemen naar mensen*. Daarin staan tien concrete aanbevelingen. De leden van de SER-werkroep spreken daarbij vooral met jongeren en professionals zelf en vergaderen bij voorkeur op locatie.

Scandinavische landen worden vaak gezien als voorbeeld waar het gaat om jeugdzorg. In een land als Noorwegen is jeugdzorg heel overzichtelijk geregeld: er is slechts één deur waardoor iedereen naar binnen moet. Maatschappelijk werkers en hulpverleners zijn er doorgaans hoog opgeleid en hebben een generalistische blik. Er lijkt daar voor hulpverleners minder bureaucratie en meer perspectief te zijn.

Zakelijke informatie:

Juridische kenniswijzer voor de jeugd(hulp)professional. Onder redactie van mr. dr. Veronica Smits en mr. Renee Heerkens. Uitgave: Iustitia Scripta. Productcode: 978-90-830661-2-7. Prijs: € 49,50 (506 pp.).